

ANDREUA FORNELLS

Fa poques setmanes que Andreua Fornells ha deixat d'existir en el nostre món terrenal. Ningú com ella ha estat "la solista per excel·lència de l'Orfeó Català. La seva veu clara, cristal·lina, neta de tota afectació, d'una puresa de dicció extraordinària, encara ressona dins l'oïda dels qui havem seguit la major part de la seva vida artística. Ella, juntament amb l'enyorat Emili Vendrell "el solista" per excel·lència, (i dins una esfera més humil però amb la mateixa intel·ligència i comprensió, Montserrat Salvadó) han estat la plasmació, podríem dir-ne individual, de l'escola del mestre Lluís Millet, tal com l'Orfeó Català n'ha estat i n'és encara, gràcies a Déu, la plasmació col·lectiva. No ens resta ara cap més personalitat que encarni aquella escola.

No voldríem que aquestes paraules nostres poguessin suscitar cap recel. Sortosament, la nostra terra ha estat i és fogar de cantatrius i cantants excelsos, de més dimensió geogràfica. Però la faisó única del mestre, en ningú més que en ells ha estat autènticament encarnada.

Quan el crític francès de "L'Action Française", Jean Darnaudat, el 18 de juny de 1914, acabava la seva crítica d'un dels concerts donats per l'Orfeó Català a París amb les paraules "Visca en Lluís Millet! Visca en Pedrell! Visca en Nicolau! Visqueu vós, deliciosa soprano solista (es referia a la Fornells); que jo en el meu llit de mort encara sentiré el vostre re, sol, re, sobre la paraula rossinyol! Visca l'Orfeó Català! Visca l'Art!" en feia el més ditiràmbic comentari.

Els qui n'havem estat testimonis, mai no oblidarem els seus solos en les composicions corals de l'escola catalana. Aquella "Cançó de bressol" harmonitzada magistralment per Sancho Marraco; aquell "Cant dels ocells", mai més tan superbament harmonitzat per ningú com pel mestre Millet, per no citar-ne d'altres, mai no han estat cantats amb tanta puresa, senzillesa i amorositat al mateix temps.

La Fornells no era solament la nostra solista en els nostres concerts "a capella". La seva dimensió artística autèntica es manifestava també en els seus innombrables

recitals de "lieder" i en la interpretació dels grans oratoris amb orquestra. Dimés havia donat la seva contribució en el gènere teatral. Havia escrit també algunes cançons.

Dintre els seus recitals, ¿qui no recorda la seva divulgació constant dels autors de casa nostra? ¿qui no sap que per ella, i en les traduccions tan meritories de Pujol i de Joaquim Pena, amb les quals s'enriquia la nostra llengua vernacle, teníem coneixença pràctica a casa nostra de diverses petites obres mestres dels autors del "lied" universal? ¿qui no recorda aquella inefable "Cançó de Maria bressolant" de Max Regar que havia estat intercalada manta vegades en els nostres concerts de Sant Esteve per la veu i la dicció privilegiada de la nostra solista? Aquell "Dorm fill meu, dorm" en la veu de la Fornells ens produïa a tots un calfred inoblidable.

Les intervencions de l'artista que avui plorem en diversos dels oratoris i altres obres amb orquestra donats per l'Orfeó, havien estat sempre constants. Des del seu debut interpretant, una de les "Noies-flors" del "Parcival" wagnerià, l'any 1913, amb motiu del centenari del natalici de l'autor (1), fins al "Requiem" de Mozart, "Les Estacions" de Haydn, "Missa en si menor" (en la seva primera represa), "Cantates" i "Passió segons Sant Mateu" de Bach (en el record de la qual perdurará sempre en nosaltres la superba dicció de l'ària amb flauta solista "D'amor Jesús vol l'agonia", així com també la interpretació única de la part d'"Evangelista" per en Vendrell), "Novena Simfonia" i "Missa Solemnis" de Beethoven, etc..... quasi totes elles sota la direcció del nostre fundador.

Però tampoc no podem deixar de consignar que Andreua Fornells actuà com a solista sota la direcció de personalitats tan eminents com Fèlix Weingartner, Egon Pollak, Fernández Arbós (amb la Simfònica madrilenya), Pau Casals, Francesc Pujol, Antoni Nicolau (en l'últim concert que dirigí l'eximi mestre i en la interpretació de "Gàlia" de Gounod), etc. etc. Així, a més de les obres citades, podríem assenyalar "La Creació" de Haydn, "Jesús en la muntanya de les oliveres" de Beethoven, "Oda Ceciliana" de Händel, etc. etc.

Jo particularment mai no oblidaré la seva col.laboració inapreciable en l'audició plena d'emoció del "Requiem" de Mozart, en els primers concerts que jo vaig dirigir amb l'Orfeó Català el mes de maig de 1946, dedicats a la memòria dels inoblidables mestres Millet i Pujol (2). Aquestes junt amb un recital de "lieder" que jo li vaig acompanyar al nostre Conservatori Municipal de Música, dedicat a obres de Millet, foren les seves últimes actuacions públiques.

Dintre el gènere teatral, interpretà també en el Gran Teatre del Liceu, "Un ballo in maschera" de Verdi, "Lluïsa" de Charpentier i "Sigfrid" de Wagner, col.laborant amb cantants de tanta categoria com Palet i Batistini.

Fou acompanyada al piano i amb orquestra per l'inoblidable mestre Joan Lamote de Grignon en les seves pròpies obres; pel ~~xxx~~ famós Alfred Casella; pel gran Manuel de Falla en la primera audició a Barcelona de les seves "Siete Canciones populares españolas" (Sala Mozart), i per tants i tants d'altres.

Les qualitats d'Andreua Fornells tingueren una consagració oficial en ésser nomenada titular de la càtedra de cant de l'antiga "Escola Municipal de Música", avui "Conservatori Superior", on ella havia fet els seus estudis professionals. Allunyada de les tasques actives de l'Orfeó nostre, no deixava mai d'assistir als nostres concerts. La seva presència ens esperonava en la continuïtat del nostre camí, no sempre tan fàcil i planer com alguns potser creuen.

En aquest nostre món actual, a voltes no ^{pot} agrair, tenim més que mai necessitat d'emmirallar-nos en l'exemple d'Andreua Fornells, invariablement fidel fins a la seva mort a l'ideal que la féu néixer a la seva vida artística.

LLUÍS MA MILLET

5 novembre 1967

(1) Concerts organitzats per l'Associació Wagneriana i l'Orfeó Català sota la direcció de Franz Beidler (gendre de Wagner), Lluís Millet i Joan Lamote de Grignon en els quals debutà també amb semblant paper la nostra exímia Conxita Badia.

(2) Entre els solistes es trobaven també l'estimat Emili Vendrell, la tan nostra Concepció Callao i l'actual mestre de l'Orfeó J. López Esparbé, tots ells tan vinculats amb la història de l'Orfeó Català.

Andrena Fornells

1

Fa poques setmanes que Andrena Fornells ha deixat d'exis-
tir en el nostre món terrenal. Ningú com ella
ha estat "la solista" per excel·lència de l'Orfeo Català.
Ba seva veu clara, cristal·lina, neta de tota afectació,
d'una puresa de dicció extraordinària, encara
resona dins l'òrbita dels qui havem seguit la major
part de la seva vida artística. Ella juntament
amb l'enyorat Emili Vendrell "el solista" per excel·lència
-cia, ~~ella juntament amb l'enyorat~~ (i dins una esfera
més humil però amb la mateixa intel·ligència
i comprensió, Montsenat Salvadó) han estat la
plasmació podríem dir-ne individual, de l'es-
cola del Mestre deus Millet, tal com l'Orfeo Català

n'ha estat i n'és encara, gràcies a Déu, la plaça²
manó col·lectiva. No ens resta ara cap més
personalitat que encarni aquella escola.

No voldríem que aquestes paraules nostres vol-
~~guessim~~ ^{poquessin} inscitar cap ^aregel. Sortosament
la nostra terra ha estat i és fogar de canta-
trius i cantants excel·lents, de més dimensió ge-
gràfica. Però la ~~manera~~ ^{manera} única del llestle en mugi-
més que en ells ha estat ^{de fairòs} autènticament encarnada.

Quan el crític francès ~~de~~ de "l'Action Française", Jean
Darnaudat, en 18 de juny de 1919, acabava la seva crítica
d'un dels concerts donats per l'Orfeo Català a
Paris amb les paraules "Visca en eliusullet!
Visca en Pedrell! Visca en Nicolau! Visquen vos, de-
liciosa soprano solista (es referia a la Tornells); que

jo en el meu llit de mort encara sentiré ³
el nostre re, sol, re, sobre la paraula ~~romanyol~~^{romanyol},
Voca l'Orfeo Català! Viva l'Art!", en flia el més diti-
-ràmbic comentari.

Els qui n'havem estat Testimoniis, mai ^{no} oblidarem els
folos en les composicions ~~corals~~ ^{corals} ~~corals~~ de l'escola
Catalana. Aquella "Canço de brenol" harmonitzada
irafistalment per Sancho Marraco; aquell "Cant
dels ocells", mai més tan superbament harmonitzat
per ningú com pel lletr. Millet, per no citar-ne
d'altres, mai ^{no} han estat cantats amb tanta puresa, sen-
-gillesa i amorositat al mateix temps.

Ja Fornells no era solament la nostra orlista
en els nostres concerts "a capella". La seva
dimensió artística autèntica es manifesta
-va també en els seus innumerable, recital,

de "lieder" i en la interpretació dels grans ⁴
oratoris amb Orquestra. Dime's havia donat
la seva contribució en el gènere teatral. Havia
escrit també alguns cançons.

Dinhe els seus recitals; qui no recorda la
seva divulgació constant dels autors de
Casa nostra?; i qui no sap que per ella, i en les traduccions
tan meritoris de Pujol i de Joaquim Pena amb les
quals s'enriquia la nostra llengua vernacle, teniem
coincidència pràctica a casa nostra de ^{diverses} ~~basques~~ petites
obres mestres dels autors del "lied" universal?
i qui no recorda aquella inefable "Canço de Maria
brenolant" de Max Reger que havia estat
intercalada maintes vegades en els nostres
concerts de St. Jostene per la ven i dicció
privilegiada de la nostra solista? Aquell
"Dorm fill meu, dorm" en la ven de la Fornells

ens produïa a tots un clafred inol·lidable. 5

Des intervencions de l'artista que avui plorau
en Juevos dels oratoris i altres obres amb Orfeon
donats per l'Orfeo, ~~que la direcció del Orfeo~~ havien estat sempre cons-
tants. Des del seu debut interpretant una de
les "Nuits-flors" de "Parsival" wagneriana, l'any 1913,
amb motiu del centenari del natalici de l'autor (7)
~~fins al innumerable oratoris i altres obres amb Orfeon~~
fins al "Requiem" de Mozart, "Les Estacions" de Haydn
"Missa en si menor" (en la seva 1ª represa), "Cantates" i "Pais
regons St. Mateu" de Bach (en el record de la
Zural perdurava sempre en nosaltres la superba

(6) Concerts organitzats per l'Associació Wagneriana
i el Orfeo Català sota la direcció de Franz Beidler (gendre
de Wagner), d'Enric Millet i Joan Canals de Figueras, en els
quals, del tot, també amb semblant paper la nostra es una
Concista Badia.

dicció de l'ària amb flauta solista (6
"D'amor Jesús vol l'afonia", així com també la
interpretació única de la part d' "Evangelista per
en Vendrell), "X Simfonia"; "Missa Solemnis"
de Beethoven, etc. - - - quant tot, ella, tota la direcció
del nostre fundador.

Però també etc

dicció de l'aria amb flauta solista (665)
"8' amor, genis val l'agonia" ^{"Sinfonia" 11} ~~Arbo~~ ^{Mina Salerni}
~~amb un temps la flauta solista a la part d'orquestra per en Venetian~~
de Beethoven, etc. ^{quantales elles sta la direcció del ho-}
^{-tre sum dados}

Però també no podem deixar de consignar
que Andrena Fornells actua com a solista ^{flauta} sota
la direcció de personalitats tan eminents
com Felix Wenigartner, Egon Pollak, Fernandez
Arbo (amb la Sinfonia madrilenya)
Pau Casals, Francesc Tupil, Antoni Nicolson
(en l'últim concert que dirigeix l'eximius mestre
i en la interpretació de "fàlia" de Jounod)
etc, etc. - Així a més de les obres citades, podrien
assegurar "La Creació" de Haydn, "genis en
la muntanya de les oliveres" de Beethoven,

(2)

"Oda Ceciliaana" de Händel, etc etc.

Jo particularment mai ^{no} oblidaré la seva col·laboració
inapreciable en l'audició plena ~~de~~ d'emoció
del "Requiem" de Mozart, en el primer concert
que jo vaig dirigir amb l'Orfeo Català el mes
de Maig de 1966, dedicats a la memòria dels nobles
mestres Millet i Pujol⁽²⁾. Aquestes punt amb les
veïtal de "lieder" que jo hi vaig acompanyar al
nostre "Conservatori Municipal de Música", dedicat
a obres de Millet, foren les seves últimes actuacions
públiques.

(2) Entre els solistes, hi trobareu també ^{l'actual} ~~l'actual~~ Emili Ruedell
i la tan nostra Concepció Callao i l'actual mestre de l'Orfeo
i les seves espases, tots ells tan vinculats amb la història de l'Orfeo Català.

Dintre el gènere teatral interpreta 'Famke' en el "Gran Teatre del Liceu" "Un ballo in maschera" de Verdi, "Lluïsa" de Charpentier i "Siffrid" de Wagner, col·laborant amb cantants de tanta categoria com Palet i Batistini.

Ha Fou acompanyada al piano i amb orquestra per l'inoblidable ~~trai, tuara~~ mestre Joan Domènech de signor en les seves pròpies obres i pel famós compositor Alfred Casella i pel gran Manuel de Falla en la primera audició a Barcelona de les seves "Sete Canciones populares españolas" (Sala Mozart) i per tant d'altres.

9

Les qualitats d'Andreu Fornells tingueren una
consagració oficial en ésser nomenada titular
de la càtedra de Cant de l'antiga "Escola
Municipal de Música", avui "Conservatori
Superior", on ella havia fet els seus estudis professionals.

Allunyada de les tasques actives de l'Orfeó nostre, no
deixava mai d'assistir als nostres concerts. La
seua presència ens esperonava en la contumàcia
del nostre canvi, no sempre tan fàcil i planer
com alguns potser creuen.

En aquest nostre món actual, a voltes no prou
afraït, tenir més que una necessitat d'apren-
drellar-nos en l'exemple d'Andreu Fornells,
artista invariablement fidel fins a la

seua mort a l'ideal que la féu néixer¹⁰
a la seua vida artística

Lluís M'ullet

5 Novembre 1962

Andreu Fornells

Ta poques setmanes que Andreu Fornells ha deixat
 d'existir en el nostre món terrenal. ~~Ella ha~~ Ningú com
 ella ha estat la "solista" per excel·lència de l'Orfeó
 Català. La seva veu clara, cristal·lina, d'una pure-
 ra de diccio ^{de Karyolena} extraordinària, ^(veia de talia afeblida) encara ressona dins les
 sales dels qui havem seguit la major part de la seva
 carrera artística. Ella juntament amb l'emprat
 Benlli i Vendrell ^{fidels cura esferes més modestes}
^{havia però amb la mateixa ambició i comprensió}
~~amb una solista artista de categoria dins la seva humilitat. Montsenat Salvadó~~
^{en un moment de la seva vida}
 han estat la plasmació individual de l'escola del Mestre.
 Lluís Millet, tal com l'Orfeó Català n'ha estat la plasmació
 col·lectiva i n'és encara, gràcies a Déu, la plasmació

(Andreu Fomells)

2

col·lectiva. Desapareguts en Verdull i la Fomells ~~Ab~~ ens
resta cap més personalitat que encarni aquella escola.
No voldrem que aquestes paraules nostres poguessin insinuar
cap regid. Sortosament la nostra terra ha estat i es pot
de ^(cantadors) cantants escolars, de més d'un "geogràfic". Però
la "manera" única del mestre en unipí més que
en ells ~~ha~~ ha estat encarnada autènticament
encarnada.

Quan el crític francès Jean ^{l'any 1919} ~~Parandot~~ ^{Parandot} acaba la
seua crítica d'un dels concerts donats per l'Orquestra Catalana
a París ~~escrita~~ ^(comuna) ~~escrita~~, en "L'Action Française" de 17 de juny
de 1914 ^{diu} ~~escrita~~ "Visca en el nostre llibre! Vinga en Pedrell!
Visca en Nicolau! Visquen vos, delicosos raparcs blancs (es refer
a la Fomells); que jo en el meu elit de mort encara m'interé
el nostre re mèze, sobre la paraula "romanyol"! Vinga

[illegible]

Seu Fornells no era solament una veu vostra solista
en els vostres concerts "a capella". La veu d'immensa artística
autèntica es manifestava també en els seus nombra-
bles concerts de "lieder" i en l'interpretació dels
grans oratoris amb orquestra, i també en el gènere
teatral havia donat la seva contribució.

Dintre del ~~punt~~^{els seus resultats} dels ~~seus~~^{seus} ~~generes~~^{esmentats}, qui en
recorda la seva divulgació constant dels nostres
autors de casa^{ntra}; i d'un cap que per ella i en les
xarxes més tan importantment
anunciat per un
més de milers

Un moment
traduccions mestres dels Tíxtils i de joaquim
Pena amb les quals i emigra la nostra llengua
vernacle, tenim consciència ^{havia} a casa nostra de
de vares petites obres mestres dels ^{anys} ~~països~~ del lloc
universal? Qui no recorda ^{un exemple} aquella "Cançó
de Maria Brenolant" de Max Keger que havia
estat intercalada unes vegades en els nostres
concerts de St Esteve per ~~la seva~~ i dicno "mi-
nilegiades" ^{del nostre moment?} Aquell "dorm feliç men. dorm" ^{en}
~~produïa a tots un~~ en la ven de la Fornells, ^{l'antiga} ~~en~~
~~produïa a tots un calfred inoblidable~~
Les intencions de la voluntat que avui posem
en ^{duem} ~~la~~ dels oratoris i altres obres amb oportunitat donats
per l'Orfeo' havent estat sempre constants. des
del seu debut en aquest ~~gènere de concerts~~ ^{oficial}
~~amb orquestrals organitzats per l'Orfeo~~ ^{de} ~~independents~~

Tant una de les naves flors del Parival 5
Wagner a l'any 1913 amb motiu del centenari
del natalici del seu autor ~~2, fins als ^{hoo} monumentals~~
~~gratons i altres obres amb orquestra~~ : Requiem de Mozart, "Les
Enlacs" de Haydn, "Novena simplici" i "Missa Solemnis"
de Beethoven, Missa en si menor (en la nova versió) (cantats
i piano i s. Mateu de Bach en el roid de la qual perdien
sempre en nosaltres la ^{una} imperba diuina de l'ana amb flauta
"d'ann feris vol l'agonia") etc etc ~~totes d'elles tota~~
^(a l'espera de la 2a) la ^{polista} ^(a l'espera de la 2a) de Luis Millet. Però també no podem deixar
de consignar que Andrea Foulls actual dona a l'obra tota

(x) concerts organitzats per el ^{conservatori} Orfeo Català i
l'Associació Wagneriana tota la donada de
Fritz Berdler (fendre de Wagner) Luis i l'Orfeo
i Joan d'auote de signor i en els quals debuta
^{la nostra conseller} Berdler

la dueno' de Felix Wengartner, Egon Ballak, (6
Fernandez Arbois (amb la simpina maduleruga)
Rau Casals, Francisco Pujal, Antoni Nicolau (en
l'últim concert ~~durfit~~ ^{que durs l'edum i mestic}) etc etc
ien l'interpretacio de ~~falsa de sonat~~
Aixia mes de les obres ~~interpretades amb el desesi~~
~~Catalu~~ podrem ~~cobrir~~ ^{comanche} ^{de Wagner} ^{"dibuc"} ^{de Haydn}, Jernis en
la montanya de les olives "de Beethoven".
"Oda Ceciliaana" de Haendel etc.
[] Interpretat també en el fin clàssic "Un ballo
in maschera" di Verdi "Lluïsa de Chaspenher"
"Szyfnd" de Wagner. Col·laborant amb cantants de
tanta categoria com Palet i Batistini.
Ha estat ^{amb} acompanyada al piano i amb orquestra
het ^{amb} inolvidable (i ai ^{amb} man oblidat) melu pan diamante en

des livres propres sobres, per ^{l'enciclopedia} Alfons Casella, per ^{la} (2)
Gran Enciclopedia de Tallà en la 1^a au Diccionari
Barcelona de les revues "Gita Cançons populars
espanyolas" i per tant (Salva Mozart) i per
tant i tant d'altres.

[illegible][illegible]

<7>

per la nostra part
jo particularment mai oblidaré la
seua col·laboració inapreciable en l'èndreu
del ^{plec de l'anuari} Regimen de Noyart, al primer concert
que jo vaig donar amb l'O.C. el 18 de Maig
de 1946. ^{-a la que em vaig unir amb els meus amics i companys} Aquella nit amb dues o tres audaces consensuades de
la maliciosa obra foren ^{per mi} les unes altres a l'obra
públiques. ^{per mi} Perquè els col·lectes hi eren també
l'Emili Vadell, la nostra tan bona companya
Calles i en ~~enf~~ ^{després} junt amb jo i després en les
tan vinculats amb la història de l'O.C.

O andreu en la que Emili Vadell s'encarregava
com ^{la obra del llibre} ^{molt} evangelista nupcial